

ТАСДИҚ МЕКУНАМ

Директори Институти фалсафа,
сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.
Баҳоваддинови Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон, д.и.ф.,
профессор

Махмадизода Н.Д.

«1» феввали соли 2025

ХУЛОСАИ

Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

Диссертатсияи Ҷобиров Иқбол Фатхуллоевич дар мавзӯи «Нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар низоми идоракунии сиёсии ҷомеа» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ дар шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон омода гардидааст.

Дар раванди омода гардидани диссертатсия Ҷобиров Иқбол Фатхуллоевич аспиранти шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон маҳсуб меёфт. Айни замон ӯ ба ҳайси ассистенти кафердари сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст.

Ҷобиров Иқбол Фатхуллоевич соли 2013 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси «сиёсатшинос, маъмур» хатм намудааст.

Ҷобиров И.Ф. дар давраи аспирантӣ имтиҳонҳои номзадиро бо муваффақият супоридааст. Имтиҳони номзадӣ аз фанни таърих ва фалсафаи илм 05.06.2017 бо баҳои 4 (хуб), аз фанни забони русӣ 16.06.2017 бо баҳои 4 (хуб), аз фанни забони англисӣ 09.11.2017 бо баҳои 4 (хуб) ва ихтисос: 23.00.02 – «Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ (илмҳои сиёсӣ)» 12.05.2021 бо баҳои аъло супорида шудаанд. Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 02.02.2021, № 777 ва Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 23.06.2021, № 106 ба Ҷобиров И.Ф. маълумотнома дар бораи имтиҳонҳои номзадӣ додааст.

Рохбари илмӣ:

– Усмонзода Хайриддин Усмон, доктори илмҳои фалсафа, профессор, Директори Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Диссертатсияи Ҷобиров Иқбол Фатҳуллоевич дар ҷаласаи васеи шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия шудааст. Дар раванди муҳокимаи диссертатсия иштирок намуданд: Маҳмадизода Н.Д. - доктори илмҳои фалсафа, профессор, Зиёӣ Х.М. - доктори илмҳои фалсафа, профессор, Муҳаммад А.Н. - доктори илмҳои сиёсӣ, профессор, узви вобастаи АМИТ, Хидирзода М.У. - доктори илмҳои фалсафа, профессор, Назар М.А. - доктори илмҳои фалсафа, дотсент, Бедилзода Ҳ.К. - номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсент, Сангинов Н.А. - номзоди илмҳои сиёсӣ, Додихудоев Х.А. - номзоди илмҳои сиёсӣ, Сафарализода Х.Қ. - номзоди илмҳои сиёсӣ, дотсент, Муродов С.А. - номзоди илмҳои сиёсӣ, Ким В.М. - ходими хурди илмӣ, Раҳимова Ш.А. - лаборанти калон ва Ҷобиров Иқбол Фатҳуллоевич – собиқ аспирант.

Шӯбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон диссертатсияи Ҷобиров Иқбол Фатҳуллоевичро муҳокима ва баррасӣ намуда, хулосаи зеринро пешниҳод намуд:

Диссертатсияи Ҷобиров Иқбол Фатҳуллоевич ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини замони муосир бахшида шуда, дар он паҳлуҳои гуногуни масъалаи нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар низоми идоракунии сиёсии ҷомеа мавриди таҳқиқ қарор дода шудаанд.

Муҳимияти омӯзиши мавзӯ. Бо тағйирёбии фазои иртиботӣ ва мураккабшавии равандҳои сиёсӣ дар низоми муосири ҳаёти ҷомеа ва ҳокимият тарҳи муносибатҳо низ шаклан ва мазмунан тағйир ёфта, зарурати пешниҳоди методҳо ва шаклҳои идоракунии ин равандҳо бештар эҳсос мешавад. Дар соҳаи идоракунии сиёсӣ арзиши гуманистии муносибатҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ боз ҳам афзоиш ёфта, ин раванд боиси на танҳо тавлиди муносибатҳои нави ҷамъиятӣ мегардад, балки шароитҳои наф, имкониятҳои муосири рушди ҷамъиятиро ба вучуд меоварад. Аз ҷумла раванди ба арсаи муоширатҳои сиёсии байни ҷомеа ва элитаҳои сиёсӣ табдил ёфтани шабакаҳои иҷтимоӣ дигаргуниҳои куллии имрӯзҳо дар ҳаёти ҷамъиятии баъзе кишварҳо ба миён оварда истодааст, ки таъсиршон ҳудудҳои миллиро аксар вақт бе мамониат убур менамоянд. Мисоли равшани ин қазоват чараёни интиҳоботи ахиран доиршудаи ИМА ба шумор меравад, ки аз нигоҳи масъалаи мавриди таҳқиқи мо қобили

мулоҳизаи ҳамаҷониба ва амиқ мебошад. Ҳодисаи сиёсии мазкур собит намуд, ки арсаи интернетии муоширати сиёсӣ дар бисёр ҳолатҳо метавонад натиҷаҳоеро аз маҳсули чунин муоширатҳо ба намоиш гузорад, ки барои мушорикони раванд куллан ғайриинтизор мебошанд ва ин аз ҳузури сензураи дидгоҳҳои сиёсии як гурӯҳ ба манфиати гурӯҳи дигар гувоҳӣ медиҳад. Чунин ҳолат тасаввуроти ғолибро оид ба ҳолисияти фанновариҳои иттилоотии муосир дар идоракунии ҳаёти сиёсии ҷомеа ба тадриҷ коҳиш медиҳад. Бо бардошти амниятӣ аз ин таҳаввулот Ҷумҳурии Мардумии Чин акнун низоми MLPS 2.0 (Multi-Level Protection System) - ро коркард ва ҷорӣ менамояд, ки он ба табати муоширатҳои сиёсӣ мазмунӣ наваз мебахшад.

Паёмади ин гуна дигаргунӣҳо вобаста ба суръату дараҷаи таваҷҷуҳи ҷомеа агар дар ин маврид бояд боиси коркарди дидҳои наваз оид ба таҳкими суботи сиёсӣ гардад, зеро дидгоҳҳои мавҷуда дар баъзе ҳолатҳо шикасту ноустувории низомҳои сиёсиро ба дунбол доштааст. Мисоли равшан барои исботи қазовати охир инқилобҳои рангае мебошад, ки солҳои охир нисбати нооромсозии баъзе кишварҳо бо истифода аз воситаҳои иттилоотӣ татбиқ мегардад.

Аз ин рӯ мубрамияти таҳқиқоти мазкур аз мураккабии равандҳои имрӯзаи ҳаёти сиёсии ҷомеа вобаста аст, ки дар баробари тақвияти иртиботи байни объекту субъектҳои сиёсӣ, инчунин зарурати тақвияти қобилияти посухгӯии онҳо ба ҳамлаҳои иттилоотӣ ва амалҳои таҳрибкории қувваҳои манфиатнок ва ғайра меафзояд. Мавқеи ҷомеаи Тоҷикистон низ дар ин маврид аз он иборат аст, ки кишвари мо дар муқовимат бо ин тамоюлҳо ва умуман рушдбахшии худ метавонад дар заминаи роҳандозии иртибототи қавии ҷузъҳои таркибии онро ҳамчун система ташкилдиханда ба даст орад.

Иртиботи муназзами сиёсӣ инчунин барои ҷараёни муътадили ҳаёти ҷамъиятӣ нақши муҳим дорад. Низоми сиёсии ҷомеа бо тақия аз роҳандозии иртиботи муназзам ташаккули иродаи сиёсии мардумро, ки ба таъмини суботу рушд нигаронида шудааст, ба даст меорад. Татбиқи ин ҳадаф имконият медиҳад, ки мардум дар баробари ниҳодҳои сиёсӣ худро масъули қабул ва дар амал татбиқ намудани қарору барномаҳои рушду суботи мамлакат эҳсос намојанд. Ин ҳадаф барои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таҳияи пояҳои давлатдорӣ мустақили миллӣ сайъ менамояд, хеле муҳим мебошад. Дар ин замина истифодаи имкониятҳои навини техникаи воситаҳои иртиботот барои татбиқи ҳадафҳои сиёсӣ нақши калидиро касб мекунанд. Бинобар ин, имрӯз кулли ниҳодҳои сиёсии ҷомеа кӯшиш менамоянд, ки аз имкониятҳои мавҷуда барои мустаҳкам кардани

робитаашон бо мардум ва пуштибони аз суботи ҳаёти ҷомеа васеъ истифода намоянд.

Дар шароити Тоҷикистон бо дарназардошти муҳимияти коммуникатсияи сиёсӣ раванди ҳамбастагии сиёсат ва иттилооти оммавӣ ҳамчун дастгоҳи неруманди таъсиррасонии сиёсӣ ба мушоҳида мерасад. Воситаҳои муосири коммуникатсия ба низоми муносибатҳои сиёсӣ иҷтимоии давлат роҳ ёфта, зарур будани худро ҳамчун таркиби ногузири низоми идоракунии сиёсӣ тасдиқ мекунанд. Хусусан, ба вучуд омадани таҳаввулоти амиқ дар фазои иттилоотӣ коммуникатсионӣ шароити мусоидро барои демократикунории ҳаёти ҷомеа фароҳам меоранд.

Модернизатсияи идоракунии давлатӣ ва трансформатсияи коммуникатсияи сиёсӣ системаи ба худ хоси «ҷомеа – ВАО – коммуникатсия – ҳокимият»-ро ба вучуд меорад. Бо дарназардошти ин, муҳим ба назар мерасад, ки донишҳои илмиро, ки қонуниятҳои рушди муносибатҳои иртиботиро инъикос мекунанд, бо технологияи навтарини идоракунии алоқаманд намуд. Маҳз дар натиҷаи таҳқиқ ва арзёбии якҷояи масъалаҳои мазкур аҳамияти иртиботи сиёсӣ ва моҳияти коммуникативии технологияи идоракунии возеҳ хоҳад шуд.

Ҳамзамон, аҳамияти мавзӯи рисола ба омилҳои зерин вобаста мебошад:

- зарурати ҷустуҷӯи роҳҳои самаранок, усулҳо ва механизмҳои идоракунии сиёсӣ дар шароити ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ;
- мавҷуд будани талабот ба дарки амиқи зухуроти сиёсӣ, ки дар низоми идоракунии сиёсӣ ба вучуд меоянд ва ба равандҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ, модернизатсияи сиёсӣ иҷтимоӣ ва фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ робитаи қавӣ доранд;
- болоравии дарки танзими равандҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ ва муносибатҳои байни одамон, гурӯҳҳои иҷтимоӣ ва давлат, ки дар якҷоягӣ ҳамчун системаи мукамалсозии манфиатҳои аъзои ҷомеа баромад мекунанд;
- зарурати таҳқиқи нақши ояндабинии идоракунии сиёсӣ ва институтҳои муҳимтарини он дар шароити гузариш ба ҷомеаи иттилоотӣ.

Дар рисола нуктаҳои зерин чун навоари илмӣ пешниҳод шудаанд, ки воқеан ҷолиб ба назар мерасанд.

Навоари илмӣ тадқиқот. Таҳқиқоти анҷомдодашуда ба инкишофи яке аз бахшҳои муҳими илмӣ сиёсатшиносии ватанӣ – «коммуникативистикаи сиёсӣ» аҳамияти назаррас хоҳад расонид. Илова бар ин, мувофиқи мақсад шуморида мешавад, ки натиҷаҳои таҳқиқотро ҳамчун навоари илмӣ ба таври мушаххас дар шакли зер баён намуд:

- асосҳои назариявӣ ва усулҳои методологии таҳқиқоти коммуникатсияи сиёсӣ таҳлил ва баррасӣ карда шуданд;

– аҳамияти коммуникатсияи сиёсӣ ҳамчун омили таъмини устувории системаи сиёсӣ ва меъёри шаффофияти фаъолияти институтҳои ҳокимияти давлатӣ асоснок ва дараҷаи таъсири он ба шаклгирии муносибатҳои субъектҳои ҳаёти сиёсӣ ба таври мушаххас баён карда шуданд;

– аҳамият ва таъсири унсурҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ дар ташаккул ва инкишофи асосҳои бунёдии системаҳои сиёсӣ иҷтимоии идоракунии давлат муайян карда шуданд;

– таҳаввули шакли мазмунӣ коммуникатсияи сиёсӣ мавриди назар қарор дода шуда, тариқи методҳои муқоисавӣ аз усули яқтарафаи пахши иттилоот то ба сатҳи мубодилаи гунгогунсамт ташаккул ёфтани падида ва аз лиҳози таъсирнокӣ арзиши қомилан ҳатмӣ пайдо намудани коммуникатсияи сиёсӣ дар замони муосир натиҷагирӣ карда шуданд;

– нақш ва аҳамияти рушди воситаҳои коммуникатсионӣ ҳамчун омили таъсиррасон ба тағйирёбии воқеияти ҳаёти иҷтимоӣ сиёсӣ ошкор карда шуда, ҷойгоҳи онҳо дар баланд бардоштани дараҷаи «қушода» ва «дастрас» будани иттилоот оид ба фаъолияти ниҳодҳои сиёсӣ иҷтимоӣ дар таҳия, қабул ва татбиқи қарорҳои сиёсӣ муайян карда шуданд;

– бо истифода аз методҳои гуногуни илмӣ шароитҳо, имкониятҳо ва маҳдудиятҳои истифодабарии воситаҳои коммуникатсияи оммавӣ ба сифати унсури сотсиализатсияи сиёсӣ дар замони муосир аниқ карда шуданд;

– дар заминаи таҳлили дараҷаи таваҷҷӯҳ ва ниёзҳои иттилоотии истифодабарандагони интернет тамоюли тавлиди фарҳанги нави муошират миёни шаҳрвандони Тоҷикистон ошкор карда шуданд, ки бо арзишҳои гуногуни ҷамъиятӣ асос ёфтаанд;

– дар ҷаҳорчӯби таҳлили назариявии истифодаи технологияи иттилоотӣ коммуникатсионӣ моҳият ва аҳамияти «ҳукумати электронӣ» ҳамчун падидаи сифатан нав дар муносибатҳои байни шаҳрвандон ва мақомоти ҳокимияти давлатӣ мушаххас карда шуда, нақши он дар шароити гузариш ба ҷомеаи иттилоотӣ ва равандҳои муосири умумиҷаҳонӣ ба таври муфассал инъикос карда шуданд.

Нуктаҳои асосии таҳқиқот, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд.

1. Бо дарназардошти таҳлили концепсияи коммуникатсияи сиёсӣ ба ҳулосае омадан мумкин аст, ки он ҳосияти ноустуворро соҳиб буда, дар як вақт ҳам ба сифати унсури низоми сиёсӣ ва ҳам таркиби муҳими равандҳои сиёсӣ амал мекунад. Дар натиҷаи шаклгирии институтҳои сиёсӣ иҷтимоӣ нақши он низ тағйир ёфта, аз воситаҳои техникаи таъминкунондаи мубодилаи иттилооти иҷтимоӣ сиёсӣ, коммуникатсияи

сиёсӣ ба раванди мустақили интиқолдихандаи иттилооти сиёсӣ табдил ёфта, алоқа ва робитаҳои иҷтимоиро тақвият мебахшад.

Воситаҳои ахбори омма ба манбаъҳои легитимияти ҳокимияти сиёсӣ табдил ёфта, равандҳои сиёсиро бо фазои иттилоотӣ омехта месозанд. Дар шароити болоравии муборизаҳои сиёсӣ аҳёнан муборизаҳо барои ҳокимият тавассути воситаҳои ахбори омма анҷом дода мешаванд. Ин омилҳо ба тағйирёбии вазифаҳои васоити ахбори омма оварда расонида, тамоюли манипулятсияро дар раванди иттилоотӣ ва иҷтимоикунонии ҷомеа меафзоянд.

2. Коммуникатсионии сиёсӣ дар ташкили муносибатҳои сиёсӣ мақоми бунёдиро касб намуда, шаклҳо ва хусусиятҳои амалишавии он муҳтавои инсонӣ (гуманистӣ)–и муносибатҳои муосири иттилоотӣ коммуникатсиониро дар соҳаи сиёсат ва идоракунии сиёсӣ муайян мекунад.

3. Аз як тараф, таҳти таъсири тамоюлҳои муосири идоракунӣ дар низоми давлатҳои пешрафта ва аз тарафи дигар, ниёзҳои воқеӣ сабаб мешаванд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон низ чун ҷузъи ҷомеаи ҷаҳонӣ рӯ ба модернизатсияи сиёсӣ орад. Албатта, дар ин марҳила на танҳо бавучудоии тағйироти нав дар низоми идоракунии сиёсӣ, балки мониторинги пайвастаи он хусусияти ҳатмӣ пайдо мекунад. Мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор додани коммуникатсияи сиёсӣ ва хусусиятҳои амалишавии он имкон медиҳанд, ки равандҳои сиёсӣ чамбиятӣ муайян карда шуда, ба масъала ва мушкилоти ҷойдошта ҷавоби саривақтӣ дода шавад. Ин тарзи муносибат легитимияти институтҳои ҳокимияти давлатиро таъмин намуда, дараҷаи устувории низоми сиёсиро тақвият мебахшад.

4. Технологияҳои муосири иттилоотӣ воситаи беҳтарини таъмини коммуникатсияи сиёсӣ ва дар умум таъмини идоракунии равандҳои сиёсӣ мебошанд, зеро имкониятҳоеро, ки онҳо соҳибанд, дар муқоиса аз воситаҳои ахбори оммаи анъанавӣ ба омилҳои вақту фазо маҳдуд намешаванд. Ҳамин ҷиҳат сабаб мешавад, ки ин воситаҳо неруи бештари таъсиррасониро ба шуури чамбиятӣ соҳиб шаванд.

5. Рушди босуръати дастрасӣ ба технологияҳои интернет имкониятҳои нави демократикунонии ҷомеа, худамалисозӣ ва иштироки васеи шаҳрвандонро дар равандҳои сиёсӣ фароҳам меорад. Интернет–коммуникатсияи сиёсӣ дар худ неруи бузурги васеънамоии доираи иштирокчиёни ҳаёти сиёсиро соҳиб буда, ба онҳо имкон медиҳад, ки дар раванди таҳия ва қабули қарорҳои идоракунӣ бидуни харҷи зиёд ҳамчун иштирокчиҳои фаъоли мубодилаи афкор аз худ дарак диҳанд.

- Ба сифати яке аз намунаҳои самараноки коммуникатсияи сиёсӣ, коммуникатсияи иҷтимоиро қайд намудан зарур аст, ки тавассути Интернет ба роҳ монда шуда, дар шакли хизматрасониҳои гуногуни иҷтимоӣ (шабакаҳои иҷтимоӣ, блогҳо, форумҳо), амал мекунанд ва имкониятҳои васеъро барои ҳамкориҳои бисёрҷониба таъмин мекунанд.

Дар маҷмӯъ натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳои илман асоснокшуда ва умуман маводи диссертатсия дар раванди таълими фанҳои сиёсатшиносӣ, амнияти миллӣ, амнияти иттилоотӣ ва сотсиология метавонанд истифода бурда шаванд. Инчунин натиҷаҳои таҳқиқот барои муҳаққиқоне, ки ба омӯзиши дигаргуниҳои сифатӣ ва равандҳои сиёсии замони муосир машғуланд, аҳамияти илмию назариявӣ доранд.

Инчунин хулосаҳои таҳқиқоти мазкурро дар самти таҳияи барномаҳои давлатӣ ва стратегияҳои рушди технологияҳои иттилоотию амнияти коммуникатсионӣ истифода намудан мумкин аст.

Эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада ва хулосаҳои муаллиф ба воситаи илмияти диссертатсия, методология ва методҳои истифодашуда, адабиёти илмӣ истифодашуда ва аз ҷониби муаллиф мустақилона мавриди омӯзиш қарор гирифтани мавзӯи таҳқиқотӣ асоснок карда мешавад.

Муаллиф дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқот иштирок намуда, натиҷаҳои пажӯҳиши худро дар шакли мақолаҳои илмӣ chop намудааст. Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар чор мақолаи илмӣ ва панҷ маърузаи муаллиф chop гардидаанд. Мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмӣ анҷомёфта ба шумор меравад. Автореферати диссертатсия мухтавои асосии таҳқиқоти мазкурро пурра ифода менамояд.

Мазмунӣ асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар мақолаҳои зерини муаллиф баён шудааст:

1. Ҷобиров, И.Ф. Ҷанбаҳои назариявии нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар идоракунии сиёсии ҷомеа [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Ахбори институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқба номи А. Баҳовадинови АИ ҶТ. 2019. № 1. 2019. – С. 121-125. ISSN 0235-005x

2. Ҷобиров, И.Ф. Тамоюли тағйирёбии нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар низомӣ идоракунии сиёсии ҷомеаи муосир [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Журнали илмӣ Маркази таҳқиқоти стратегӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Тоҷикистон ва ҷаҳони муосир” – 2019 № 1/ (64). – С. 81-90. ISSN 2075-9584

3. Ҷобиров, И.Ф. Тағйирёбии муносибатҳои ҷамъиятӣ ва арзишҳои он дар заминаи иттилоотишавӣ ҷомеа [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Паёми ДМТ. – 2018. -№ 11. – С. 234-239. ISSN 2413-5151

4. Усмонзода Х.У., Ҷобиров И.Ф. Таъсири коммуникатсияи сиёсӣ ба шуури ҷамъиятӣ ва аҳамияти он дар идоракунии сиёсӣ [Матн] / У.Х. Усмонзода, Ф.И. Ҷобиров // Паёми ДМТ. – 2021. -№ 7. – С. 291-295. ISSN 2413-5151

5. Ҷобиров, И.Ф. Нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар раванди идоракунии ҷомеа [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Маҷмуи фишурдаи конференсияи илмӣ-назариявӣ ҳаёти профессорон ва устодони Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон бахшида ба соли рушди сайёҳӣ ва хунароҳои мардумӣ. 27-28 апрели соли 2018. – С. 220-221.

6. Ҷобиров, И.Ф. Тоҷикистон ва равандҳои ҷаҳонишавӣ дар Осиёи Марказӣ [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи илмӣ-назариявӣ устодон ва донишҷӯёни ДМИТ бахшида ба соли ҷавонон ва 20-умин солгарди ваҳдати миллӣ. 21-22 апрели соли 2017. – С. 533-536.

7. Ҷобиров, И.Ф. Истиқлолияти сиёсӣ кафили сулҳу суботи кишвар [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи илмӣ-назариявӣ устодон ва донишҷӯёни ДМИТ бахшида ба 25-умин солгарди истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон 22-23 апрели соли 2016. – С. 270-272.

8. Ҷобиров, И.Ф. Заминаҳои мусоидаткунандаи рушди терроризм дар ҷомеа [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Паёми Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон (маҷалаи илмӣ-назариявӣ). – 2017 № 1 (9). – С. 190-195. ISSN 2408-929x

9. Ҷобиров, И.Ф. Таҳдидҳои навини ҷаҳонӣ ҳамчун ҳолати муқовиматомези инкишоф [Матн] / Ф.И. Ҷобиров // Паёми ДМИТ (маҷаллаи илмӣ-назариявӣ). – 2014. – С. 201-206.

Ҳамин тариқ, Ҷобиров Иқбол Фатхуллоевич аз ӯҳдаи анҷом додани таҳқиқоти илмӣ баромада, вазифаҳои дар назди худ гузошташударо пурра иҷро намудааст.

Диссертатсияи ӯ кори илмӣ таҳқиқотии мустақилона анҷом додашуда мебошад, ки дар омӯзиши минбаъдаи нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар низомии идоракунии сиёсии ҷомеа саҳми арзанда мегузорад. Таҳқиқоти мазкур дар илмҳои сиёсии ватанӣ иқдоми хеле муҳим ба шумор рафта, барои фаҳм ва дарки таъмини коммуникатсияи сиёсӣ дар низомии идоракунии сиёсӣ нақши муҳим мебозад. Дар маҷмӯъ, мазмуну мундариҷаи таҳқиқот, маводи дар диссертатсия истифодашуда, ҷанбаҳои назариявӣ методологии

диссертатсия бо ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ мувофиқат менамоянд. Диссертатсия аз рӯи натиҷаҳои назариявӣ ва ҳулосаҳои илмӣ, тавсияҳои амалӣ ва сатҳу сифати таҳияи худ ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Ҷобиров Иқбол Фатхуллоевич дар мавзӯи: «Нақши коммуникатсияи сиёсӣ дар низоми идоракунии сиёсии ҷомеа» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ барои ҳимоя тавсия мегардад.

Ҳулосаи мазкур дар ҷаласаи васеи шӯъбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон 11 феввали соли 2025 қабул гардидааст.

Дар ҷаласаи шӯъба 12 нафар иштирок намуданд.

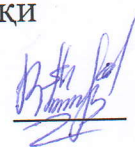
Натиҷаи овоздихӣ: тарафдор – 12 нафар, зид – нест, бетараф – нест. Суратмаҷлиси № 7 аз 11 феввали соли 2025.

Мудирӣ шӯъбаи сиёсатшиносии Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи
ба номи А. Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон
Номзади илмҳои сиёсӣ

Муродов С.А.

Котиби ҷаласаи васеи Шӯъбаи сиёсатшиносии
Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи
ба номи А. Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон

Раҳимова Ш.А.

Имзои Муродов С.А. ва Раҳимова Ш.А. - ро
тасдиқ мекунам.

Нозири калони Шӯъбаи кадрҳои Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи
ба номи А. Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон

Абдурахмонзода Б.А.